

» Spasite oceane, zabranite plastiku!

prof. emer. Igor Čatić

Opet jašu zeleni jahači Apokalipse. Najčešće protiv plastike, ovaj puta, njezine jednokratne uporabe. Treba spasiti oceane da ne nestanu ribe. A Hrvatska je čula o tom novom pohodu, ali ne i drugu stranu.

Tko je sada zadužen za obranu plastike u Hrvatskoj?

Nestanak proizvodnje plastike u Hrvatskoj

Više od pola stoljeća borio sam se za popularizaciju važnosti plastike u suvremenom svijetu. Prvenstveno u Hrvatskoj. Nije mjesto da se opširnije piše o povijesti rada nekada vrlo uspješnih udruga koje su okupljale plastičare, a od 1975. i gumarce. Društvo je prestalo djelovati 2016., u trenutku kada se udruga zvala Društvo za plastiku i gumu. Posljednja velika i uspješna akcija bila je obrana plastičnih vrećica srednje debljine, onih od 15 do 50 mikrometara.

Nevažno je tko je formalno sastavio spis na temelju kojeg je Hrvatska bila jedina u Europskoj uniji koja se suprotstavljala toj, po svim pokazateljima nepotrebnoj zabrani. Istina je, najveći doprinos takvom otporu dali su članovi DPG-a, a od pojedinaca urednik portala Plastično je fantastično, dipl. ing. Romeo Deša iz DINE. Bio je to završetak akcije koju su stručnjaci okupljeni oko Društva pokrenuli još 1993. godine.

Tekst treba podijeliti u dva dijela. U prvom dijelu analizirat će se uništenje proizvodnje plastike u Hrvatskoj i kretanja u preradi plastike. Svjesno se ovdje zanemaruje područje gume. U drugom dijelu analizirat će se potreba obavještanja prerađivača o novostima, kao i širu javnost o neopravdanim napadima na plastiku. No postoji i potreba da se angažira dio zainteresiranih stručnjaka koji raspolažu s velikim znanjem i iskustvom, a trenutno su umirovljenici.

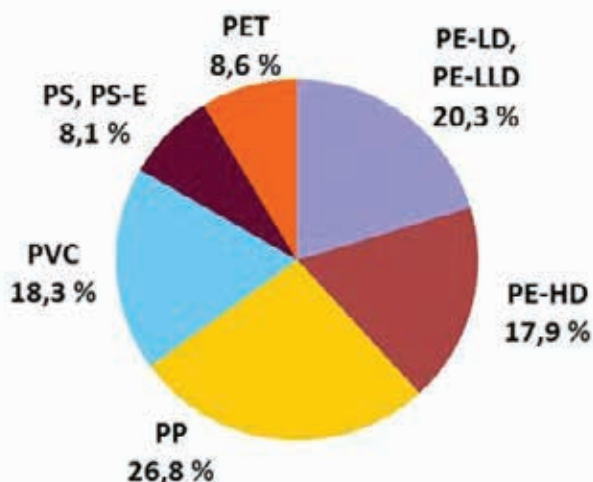

Uvodno: Proizvodnja plastike na području onoga što se naziva danas regijom, praktički je započela u Hrvatskoj. Iza Drugog svjetskog rata započela je proizvodnja fenol-formaldehida, popularnog bakelita. Slijedila je proizvodnja PVC-a u Kaštel Sućurcu početkom pedesetih godina. Tvornica OKI započela je radom šezdesetih godina i bila je prva petrokemijska tvornica plastike na ovim prostorima. Danas postoji samo jedna tvornica za proizvodnju poliesterskih smola. Zašto je nestala ta proizvodnja? Zaokruženosti radi, s preradom plastike započelo se još dvadesetih godina.

Valja se vratiti gotovo tri desetljeća unatrag. Početkom devedesetih, padom Berlinskog zida počelo je snažno djelovanje skupina »zaštitara prirode«. Dokazano u funkciji ciljeva financijera. Kao i u drugim zemljama, tako i u Hrvatskoj našle su se

osobe koje su preuzele uloga protivnika plastike. Na primjer zabrane proizvodnje popularnog PVC-a, a osobito plastičnih vrećica. Tako je pravnicu, stručnjak za menadžment pisala studiju o štetnosti plastike. Organizacija, financijer izgubila je u mnogim zemljama sudove s proizvođačima PVC-a, ali ne i u Hrvatskoj. Uz pomoć domaćih zainteresiranih struktura proizvodnja PVC-a se ugasila. Ali ne i u svijetu.

U 2015. u svijetu je proizvedeno 42 milijuna tona PVC-a. To je ekvivalent od oko 340 milijuna tona čelika. Te je godine u svijetu

» Udio pojedinih vrsta širokoprimjenjivih plastomera u ukupnoj svjetskoj proizvodnji u 2015. (ukupno 229 milijuna tona) (Zrelast plastike i gume, 20 (1) 11–15 (2017))

proizvedeno ukupno oko 1,7 milijardi tona čelika. Ali i oko 4 milijarde tona cementa, osnovnog sastojka betona. Za one manje upućene, PVC je organski, a cement anorganski polimer.

Po uništenju proizvodnje PVC-a u Kaštel Sućurcu, slijedila je likvidacija proizvodnje dijela duromera. Prestala je proizvodnja polietilena niske gustoće (PE-LD) u Omišlju, a u Zagrebu osim te vrste polietilena i ona polistirena (PS). Stoga je sada proizvodnja

plastike u Hrvatskoj zanemariva.

Od početka napada »zelenih« na plastiku, Društvo za plastiku i gumu i časopis Polimeri, uložili su ogromne stručne napore u obranu te proizvodnje. Ali političari, uz pomoć »šaptača« odlučili su se na uništenje.

Proizvodnja plastike i plastičnih proizvoda u Hrvatskoj i Srbiji

Navedeno je, proizvodnja plastike u Hrvatskoj je zanemariva. Srbija je sačuvala svoje proizvodne kapacitete. Proizvedeno je 2016. oko 136 tisuća tona polietilena visoke i niske gustoće i oko 30 tisuća tona polipropilena. Po stanovniku oko 23,5 kg. To je ekvivalent od 1,33 milijuna tona čelika. Hrvatskoj je EU dopustila da proizvodi 1 milijun tona čelika. Je li se to i ostvaruje?

Istodobno, prerada plastike u Hrvatskoj doživjela je renesansu. U 2016. prerađeno je 197 tisuća tona plastike. Glavni pokretač rasta u ovoj djelatnosti proizvodnja je plastičnih cijevi i spojnica (103 898 t), ambalaže (52 417 t), proizvoda za graditeljstvo (19 985 t) te ostalih proizvoda od plastike (19 158 t). To je oko 49,3 kg/stanovniku. U Srbiji je u istom razdoblju prerađeno oko 45,9 kg/stanovniku.

Ono što zabrinjava, proizvodnja plastike u svijetu je od 1950. do 2015. porasla je 215 puta. Od toga otpada 70 % na materijale navedene u slici. Kako je cijeli svijet zadržao i tako snažno povećao proizvodnju PVC-a, polietilena (PE) i polistirena (PS). A Hrvatska je to uništila? Pa sada moramo uvoziti žličice od polistirena za jednokratnu upotrebu, kakve se dobivaju u gotovo svakom kafiću na odmorštima na hrvatskim autocestama.

(nastavak slijedi)

» zg-magazin.com.hr/spasite-oceane-zabranite-plastiku/

Ovlašteni zastupnik

KMS

KMS, d.o.o.
T +386 (0)4 251 61 50
Info@kms.si
www.kms.si

www.kraussmaffei.com/px

Ubrizgavalice serije PX, koje postavljaju nove standarde za ubrizgavalice s potpuno električnim pogonom, odlikuje iznimna fleksibilnost kroz čitav životni vijek:

- fleksibilnost pri izboru
- fleksibilnost tijekom proizvodnje
- fleksibilnost pri nadogradnjama

Sastavite svoju ubrizgavalicu iz serije PX točno prema vašim željama i potrebama - all-electric, all-flexible

Električne ubrizgavalice serije PX Snaga i fleksibilnost

Engineering Passion

Krauss Maffei